

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА / YEAR I

САРАЈЕВО, 22.12.2010.

БРОЈ / NUMBER 4

СТАТИСТИКА ДИСТРИБУТИВНЕ ТРГОВИНЕ

Distributive Trade Statistics

Укупан промет дистрибутивне трговине у БиХ за III квартал 2010. године износио је 6,7 милијарди КМ. Подаци су обрађени према претежној дјелатности.

Највеће учешће у промету остварено је у трговини на велико (63,3%), потом слиједи трговина на мало (18,2%), те трговина и одржавање моторних возила и трговина горивима и мазивима (11,5%). Промет од трговине остварен у свим осталим дјелатностима износио је 7% од укупног промета.

У трговини на велико остварен је укупан промет од 4,25 милијарди КМ. У том износу највеће учешће има трговина на велико непољопривредним полупроизводима и отпацама (35,5%), остала трговина на велико за властити рачун (23,8%) и трговина на велико храном, пићима и дуваном (21,7%). 19% укупног промета отпада на остале гране трговине на велико.

Укупан промет у трговини на мало за III квартал 2010. износио је 1,22 милијарди КМ од чега је у неспецијализираним продавницама остварено 652 милиона КМ или 53,3%. Остала трговина на мало новом робом у специјализираним продавницама учествовала је са 24,6%, трговина на мало фармацеутским, медицинским, козметичким и тоалетним препаратима са 11,7%. Све остале гране трговине на мало учествовале су са 10,4%.

773 милиона КМ промета у III кварталу 2010. долази из трговине и одржавања моторних возила и мотоцикла, те трговине на мало моторним горивима и мазивима.

Промет трговачке робе остварен у предузећима чија претежна дјелатност није трговина износио је 467 милиона КМ у III кварталу 2010.

Учешће дјелатности у укупном промету дистрибутивне трговине према претежној дјелатности приказано је у графикону.

The realized turnover (including VAT) in distributive trade was 6.7 billion KM in BiH for IIIrd quarter of 2010 year. Data were processed according to the main activity.

The greatest share of turnover in wholesale trade (63.3%), followed by retail trade (18.2%) and trade, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles, retail trade of fuel and lubricants (11.5%). Turnover of trade realized in all other activities is 7% of total turnover.

In the wholesale trade, realized a total turnover of 4.25 billion KM. In this amount the greatest share of a wholesale non-agricultural intermediate products and scraps (35.5%), other wholesale trade on own account (23.8%) and wholesale of food, beverages and tobacco (21.7%). The other activities of wholesale trade are participated with 19% of total turnover.

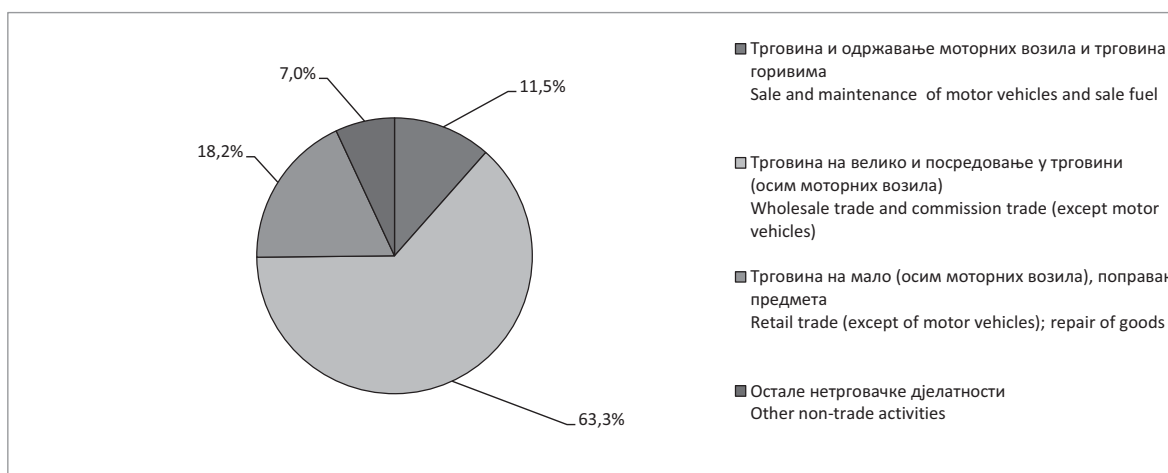
The realized total turnover in retail trade is 1.22 billion KM for IIIrd quarter of 2010 of which are in non - specialized stores realized 652 million KM or 53.3%. Other retail sale of new goods in specialized stores participated with 24.6%, retail sale of pharmaceutical and medical goods, cosmetic and toilet articles with 11.7%. All other retail trade activities were involved with 10.4%.

773 million KM turnover for IIIrd quarter of 2010. comes from trade and maintenance of motor vehicles and motorcycles and retail trade of fuel and lubricant.

Realized turnover of trade goods in enterprises which main activities are not trade were 467 million KM in IIIrd quarter of 2010.

Activity share in total turnover of distributive trade by main activity are shown in the chart.

G.1 Учешће дјелатности у укупном промету дистрибутивне трговине према претежној дјелатности
Activity share in total turnover of distributive trade, by main activity

T.1 ПОДАЦИ ДИСТРИБУТИВНЕ ТРГОВИНЕ ПРЕМА ПРЕТЕЖНОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ ПОСЛОВНОГ СУБЈЕКТА ЗА III КВАРТАЛ 2010. - БиХ
DISTRIBUTIVE TRADE DATA BY MAIN ACTIVITY OF BUSINESS UNIT FOR III QUARTER 2010. - BiH

Назив дјелатности	III Квартал 2010 / III Quarter 2010				Name of activity
	Промет с ПДВ- ом у хиљадама КМ <i>Turnover with VAT in thousands KM</i>	ПДВ VAT	Залихе Stocks	Број запослених на крају квартала <i>Number of persons employed at the end of quarter</i>	
УКУПНО ДИСТРИБУТИВНА ТРГОВИНА	6.718.526	963.201	3.228.242	77.398	TOTAL DISTRIBUTIVE TRADE
Укупно трговачке дјелатности	6.251.503	896.927	2.966.232	69.171	Total trade activities
Трговина, одржавање и поправак моторних возила и мотоцикла; трговина на мало моторним горивима и мазивима	773.178	108.278	351.265	8.300	Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale automotive fuel
- Трговина моторних возила	140.702	15.578	67.648	1.137	- Sale of motor vehicles
- Одржавање и поправак моторних возила	45.872	6.467	32.779	926	- Maintenance and repair of motor vehicles
- Трговина дијеловима и прибором за возила	119.564	16.736	161.506	1.709	- Sale of motor vehicles parts and accessories
- Трговина, одржавање и поправак мотоцикла и дијелова и прибора за мотоцикле	1.010	137	3.222	23	- Sale, maintenance and repair of motorcycles and related parts and accessories
- Трговина на мало моторним горивима и мазивима	466.031	69.360	86.111	4.505	- Retail sale of automotive fuel
Трговина на велико и посредовање у трговини, осим трговине моторним возилима и мотоциклима	4.254.723	610.591	1.762.107	37.761	Wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles
- Трговина на велико преко посредника	134.400	18.691	66.553	1.532	- Wholesale on a fee or contract basis
- Трговина на велико пољопривредним сировинама и живим животињама за властити рачун	30.383	4.417	14.449	413	- Wholesale of agricultural raw materials and live animals, only wholesale on own account
- Трговина на велико храном, пићима и духаном за властити рачун	921.325	132.805	248.711	8.202	- Wholesale of food, beverages and tobacco, only wholesale on own account
- Трговина на велико предметима за домаћинство за властити рачун	576.576	83.670	393.224	6.953	- Wholesale of household goods, only wholesale on own account
- Трговина на велико непољопривредним полупроизводима, остацима и отпацама за властити рачун	1.511.642	216.060	444.614	7.370	- Wholesale of non- agricultural intermediate products, waste and scrap, only wholesale on own account
- Трговина на велико машинама, опремом и прибором искључиво за властити рачун	65.912	9.079	39.614	881	- Wholesale of machinery, equipment and supplies, only wholesale on own account
- Остала трговина на велико за властити рачун	1.014.485	145.869	554.942	12.410	- Other wholesale, only wholesale on own account
Трговина на мало, осим трговине моторним возилима и мотоциклима; поправак предмета за личну употребу и домаћинство	1.223.601	178.058	852.860	23.110	Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods
- Трговина на мало у неспецијализираним продавницама	652.460	95.146	381.718	11.699	- Retail sale in non- specialized stores
- Трговина на мало храном, пићима и дуванским производима у специјализираним продавницама	94.407	12.220	24.600	1.657	- Retail sale of food, beverages and tobacco in specialized stores
- Трговина на мало фармацеутским, медицинским, козметичким и тоалетним препаратима	142.912	20.840	100.629	3.327	- Retail sale of pharmaceutical and medical goods, cosmetic and toilet articles
- Остала трговина на мало новом робом у специјализираним продавницама	300.433	45.005	326.139	5.887	- Other retail sale of new goods in specialized stores
- Трговина на мало половном робом, у продавницама	263	38	356	33	- Retail sale of second- hand goods in stores
- Трговина на мало изван продавница	10.894	1.578	12.756	283	- Retail sale not in stores
- Поправак предмета за личну употребу и домаћинство	22.233	3.232	6.662	224	- Repair of personal and household goods
Трговина остварена у нетрговачким дјелатностима	467.023	66.274	262.010	8.227	Trade realized in non-trade activities
- Пољопривреда, лов, шумарство и рибарство	41.434	5.918	25.401	1.343	- Agriculture, hunting, forestry and fishing
- Индустијске дјелатности	349.418	49.301	177.437	5.381	- Industrial activities
- Грађевинарство	26.385	3.836	22.676	420	- Construction
- Угоститељство	614	88	343	45	- Hotels and restaurants
- Саобраћај, складиштење и комуникације	27.567	4.000	15.717	523	- Transport, storage and communication
- Пословање некретнинама, изнајмљивање и остале пословне дјелатности	21.605	3.131	20.437	515	- Real estate, renting and other business activities

T.2 ИНДЕКСИ ПРОМЕТА У ДИСТРИБУТИВНОЈ ТРГОВИНИ ПРЕМА ПРЕТЕЖНОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ ПОСЛОВНОГ СУБЈЕКТА
TURNOVER INDICES IN DISTRIBUTIVE TRADE BY MAIN ACTIVITY OF BUSINESS UNIT

Назив дјелатности	ИНДЕКСИ ПРОМЕТА INDICES OF TURNOVER			Name of activity
	III 2010 II 2010	III 2010 III 2009	I-III 2010 I-III 2009	
УКУПНО ДИСТРИБУТИВНА ТРГОВИНА	111,9	114,6	110,9	TOTAL DISTRIBUTIVE TRADE
Укупно трговачке дјелатности	112,3	112,8	109,1	Total trade activities
Трговина, одржавање и поправак моторних возила и мотоцикла; трговина на мало моторним горивима и мазивима	114,3	118,7	111,4	Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale automotive fuel
- Трговина моторних возила	99,6	95,8	86,0	- Sale of motor vehicles
- Одржавање и поправак моторних возила	118,1	117,2	97,7	- Maintenance and repair of motor vehicles
- Трговина дијеловима и прибором за возила	120,3	120,9	110,4	- Sale of motor vehicles parts and accessories
- Трговина, одржавање и поправак мотоцикла и дијелова и прибора за мотоцикле	55,9	21,8	27,1	- Sale, maintenance and repair of motorcycles and related parts and accessories
- Трговина на мало моторним горивима и мазивима	117,9	128,9	127,9	- Retail sale of automotive fuel
Трговина на велико и посредовање у трговини, осим трговине моторним возилима и мотоциклима	113,1	112,1	108,8	Wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles
- Трговина на велико преко посредника	105,9	112,2	118,1	- Wholesale on a fee or contract basis
- Трговина на велико пољопривредним сировинама и живим животињама за властити рачун	88,5	35,1	39,2	- Wholesale of agricultural raw materials and live animals, only wholesale on own account
- Трговина на велико храном, пићима и духаном за властити рачун	115,4	108,8	101,0	- Wholesale of food, beverages and tobacco, only wholesale on own account
- Трговина на велико предметима за домаћинство за властити рачун	107,8	111,7	108,4	- Wholesale of household goods, only wholesale on own account
- Трговина на велико непољопривредним полупроизводима, остацима и отпацама за властити рачун	113,7	127,1	131,9	- Wholesale of non- agricultural intermediate products, waste and scrap, only wholesale on own account
- Трговина на велико машинама, опремом и прибором искључиво за властити рачун	98,9	116,6	117,4	- Wholesale of machinery, equipment and supplies, only wholesale on own account
- Остала трговина на велико за властити рачун	116,5	103,4	96,0	- Other wholesale, only wholesale on own account
Трговина на мало, осим трговине моторним возилима и мотоциклима; поправак предмета за личну употребу и домаћинство	108,4	111,6	108,7	Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods
- Трговина на мало у неспецијализираним продавницама	109,0	105,7	102,4	- Retail sale in non- specialized stores
- Трговина на мало храном, пићима и дуванским производима у специјализираним продавницама	114,6	111,4	103,1	- Retail sale of food, beverages and tobacco in specialized stores
- Трговина на мало фармацеутским, медицинским, козметичким и тоалетним препаратима	100,3	140,8	139,3	- Retail sale of pharmaceutical and medical goods, cosmetic and toilet articles
- Остала трговина на мало новом робом у специјализираним продавницама	108,1	110,9	109,3	- Other retail sale of new goods in specialized stores
- Трговина на мало половном робом, у продавницама	106,1	99,1	80,6	- Retail sale of second- hand goods in stores
- Трговина на мало изван продавница	87,7	95,8	98,8	- Retail sale not in stores
- Поправак предмета за личну употребу и домаћинство	142,4	221,9	215,4	- Repair of personal and household goods
Трговина остварена у нетрговачким дјелатностима	107,5	147,2	140,9	Trade realized in non-trade activities
- Пољопривреда, лов, шумарство и рибарство	83,9	118,2	111,9	- Agriculture, hunting, forestry and fishing
- Индустијске дјелатности	112,0	192,1	179,6	- Industrial activities
- Грађевинарство	116,9	89,6	91,8	- Construction
- Угоститељство	82,6	36,3	33,7	- Hotels and restaurants
- Саобраћај, складиштење и комуникације	89,4	112,8	130,5	- Transport, storage and communication
- Пословање некретнинама, изнајмљивање и остале пословне дјелатности	114,6	48,2	46,8	- Real estate, renting and other business activities

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Подаци о дистрибутивној трговини за Босну и Херцеговину добијени су агрегирањем кварталних извјештаја које су прикупили и обрадили ентитетски заводи за статистику ФБиХ и РС, те подружнички Агенције за статистику БиХ у Брчко Дистрикту БиХ.

Извјештајне јединице су правни субјекти који су према претежној дјелатности регистровани у подручје Г КД БиХ „Трговина“. Извјештајима су обухваћени и одређени правни субјекти који су према претежној дјелатности регистровани у друге дјелатности (индустрија, грађевинарство, угоститељство итд.), али се уз то баве и неком од трговачких дјелатности.

Дјелатност предузетника који се баве трговином није обухваћена овим подацима. Такођер, подацима нису обухваћене трговачке јединице предузећа из РС које послују на подручју ФБиХ. Њихово учешће није велико, али ће недостатак бити отклоњен редизајнирањем истраживања.

Дистрибутивна трговина укључује све облике трговачких активности, од набавке робе од произвођача до испоруке робе крајњем потрошачу на домаћем тржишту. Она обухвата: трговину на велико за властити рачун, посредовање у трговини на велико, трговину на мало и поправке моторних возила и мотоцикла, те предмета за личну употребу и домаћинство.

Трговина на велико (на домаћем тржишту) је активност куповине и препродаје робе индустријским, трговачким, професионалним корисницима и установама и другим пословним субјектима који се баве трговином на велико или на мало. Такођер, укључује и транзитни промет робе (продаја робе која се по налогу продавца директно испоручује купцу без претходног ускладиштења код продавца).

Посредовање у трговини на велико подразумева обављање дјелатности трговине на велико уз наплату или по уговору. Укључује продају с консигнацијских складишта, услуге комисионара (агената), продају преко посредника за трговачку робу и других велетрговаца који тргују у име или за рачун других. Такођер дјелатност субјеката који учествују у повезивању продавца с купцима или подузимају трговачке трансакције у име власника робе.

Трговина на мало обухвата активности продаје роба крајњим потрошачима односно становништву (за личну потрошњу или за употребу у домаћинству) и вршење услуга поправке предмета за личну употребу и домаћинство.

Промет је вриједност свих проданих роба и услуга на тржишту у посматраном периоду без обзира на то јесу ли наплаћене или не. Подацима је приказан промет са ПДВ-ом и посебно ПДВ.

Број запослених укључује све особе које стварно раде у предузећу, а то су: власници, сувласници, неплаћени чланови породице и запосленици који редовно раде у предузећу; особе које раде изван просторија матичног предузећа (нпр. трговачки представници, достављачи, екипе за поправке и одржавање); особе одсутне са посла на краће вријеме (нпр. због болести, породилског боловања, плаћеног одмора и сл); раднике у штрајку; раднике који раде скраћено радно вријеме; раднике који обављају посао код куће; сезонске раднике и приправнике.

Залихе се исказују са стањем на крају квартала по књиговодственој вриједности. Залихе робе које се налазе у складиштима исказују се као залихе у трговини на велико, а залихе које се налазе у продавници исказују се као залихе у трговини на мало.

NOTES OF METHODOLOGY

Data on distributive trade for Bosnia and Herzegovina were aggregated from quarterly reports that are collected and processed by the Statistical Office at the level of entities and Branch Office in Brcko District BiH.

Reporting units are legal entities which are registered by the main activities in section G- trade KD BiH. Also, legal entities that are registered by main activities in other activities (industry, construction, hotels and restaurants etc.) are covered. Those legal entities are engaged in some of the commercial activities.

Activities of commercial entrepreneurs are not included in this data. Also, the data are not included, as well as, data on establishments of trade enterprises from the RS which operating in the territory of FBiH. Their participation is not great, but the shortage will be removed by redesigning of survey.

Distributive trade consists of all types of trade activities, from supplying goods from the producer to distributing them to the final consumer. It comprises wholesale trade on own account, wholesale on a fee or contract bases, retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles and personal and household goods.

Wholesale trade (on domestic market) is an activity of sale and resale of goods to industrial, trading and professional users and organisations as well as to other business entities engaged in wholesale and retail trade. It also includes transit goods trade (sales of goods which is by a vendor's order directly delivered to a customer without being previously stored at the salesman's).

Wholesale on a fee or contract bases consists of performing of wholesale trade by payment or contract. It includes sales from consignment warehouses, commission services, mediator for trading goods and other wholesale vendors operating in the name or on the account of others, as well as an activity of those who are engaged in connecting vendors with customers or undertake trade transactions on behalf of the owner of goods.

Retail trade is the sale of goods to final consumers, that is to population (for personal consumption or for using in household) and services provided, irrespective of the fact whether they are paid or not.

Turnover is total value of all goods sold and services provided on the market in the observed period, irrespective of whether paid up or not. This data represent turnover with VAT and separately VAT.

Number of persons employed includes all persons actually working in the business entity: owners, co-owners, unpaid family members and employees who regularly work in the enterprise; persons work outside central premises of an enterprise (e.g. sales representatives, messengers, repair and maintenance teams); persons on short leaves (e.g. for sickness, maternity leave, paid vacation); workers on strike; part time workers; workers who are working at home; seasonal workers and trainees.

Stocks are presented in the state at the end of the quarter, based on bookkeeping. Stocks in warehouses are shown as stocks in the wholesale trade, while stocks in outlets are shown as stocks in the retail trade.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 220 626 · Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail : bhas@bhas.ba · Интернетска страница/Web site: <http://www.bhas.ba>

Одговара директор Зденко Милиновић
Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Саопштење приредили: Фахир Канлић, Бојана Цицковић и Ален Мргуд
Prepared by: Mr. Fahir Kanlić, Ms. Bojana Cicović and Mr. Alen Mrgud
Лектор: Амра Капетановић
Language Editor: Ms. Amra Kapetanović

Штампа: 100 примјерака
100 copies printed

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet
